

SOVATA VERSUS EIN GEDI

Andrei Mihai Tatulici¹

Studiul se bazează în principal pe similitudinea legată de proprietățile curative ale apelor sărate ale celor două stațiuni balneoclimaterice deși există diferențe mari de temperatură pe tot parcursul anului între cele două regiuni/țări. Comparația mai constă și în gradul de dezvoltare al celor două stațiuni, Sovata, beneficiind de investiții mari din partea unui concern din Ungaria, iar Ein Gedi, fiind rezultatul strategiei naționale a statului Israel, începută după războiul de independență din 1948 și concretizată în anii 90.

Sunt multe locuri cu potențial balneoclimateric din România dar nici unul nu este amenajat și protejat cum este Sovata. Stațiuni sau locuri semi-amenajate cum sunt, Techirghiol, Lacu Sărat, Slănic Prahova (Baia Verde), Lacul Roșu, Lacul Sfânta Ana, Lacul Amara (Slobozia-Buzău), Lacul Balta Albă, ca să le pomenim doar pe o parte din ele, sunt zestrea unică în lume a României, o țară binecuvântată cu locuri de o frumusețe inimaginabilă. Sovata, stațiunea aleasă pentru această lucrare este însă o excepție, o stațiune matură turistic, complet diferită ca ofertă de toate celelalte variante pe care le ai în România.

De partea cealaltă, Ein Gedi, este cea mai mare stațiune a Israelului la Marea Moartă, având pe lângă infrastructura rezervată turiștilor, rezervația naturală și kibbutzul cu același nume. Proprietățile curative ale băilor în Marea Moartă sunt bine-cunoscute, tratamentele, peisajele foarte variate și de o frumusețe spectaculoasă, face din această stațiune un loc preferat de israelieni pentru plimbări și tratament.

Resurse de loisir

Sovata

„Sovata se află la poalele dinspre sud-vest a Munților Gurghiului din Carpații Orientali, la o altitudine de 475-530m”², în județul Mureș, la 54 km de Târgu Mureș, 5km de Praid, celebra salină din județul Harghita și 333 km de București. Așezarea geografică: 46035’ latitudine nordică; 25004’ longitudine estică. Facilitățile de transport constau în drumurile DN13A și DJ153, gara și autogara Sovata și aeroportul Târgu Mureș.

¹ Redactor, Universitatea Danubius din Galați, E-mail: andreitatulici@univ-danubius.ro.

² https://www.cazaretransilvania.ro/Menu/sovata_lacul_ursu-prezentare-obiective_turistice-cazare-harta-atractii_turistice-sovata_lacul_ursu.html

Ein Gedi

Ansamblul turistic Ein Gedi este format din stațiunea, rezervația și kibbutzul cu aceleași nume. Este situat aproape de granița de est a Israelului, care împarte Marea Moartă, în două jumătăți egale, între statul evreu și Iordania. Se află exact sub punca formată de Cisiordania (cea mai mare parte a statului *de jure*¹ Palestina), situată între Israel și Iordania. Pe linie dreaptă se află la 41,15 km de Ierusalim, iar pe ruta pentru condus se află la 79,52 km de capitala istorică a Israelului (Ierusalimul de vest) sau, altfel spus, de capitala Palestinei (Ierusalimul de est²). Așezarea geografică: 31027' latitudine nordică și 35023 longitudine estică. Se află chiar pe autostrada 90, cel mai lung drum din Israel (480 km).

Cadrul natural

Sovata

„Stațiune cu sezon permanent, Sovata a fost menționată pentru prima dată ca loc tămăduitor într-un document din 1597, dar abia în 1850 devine stațiune balneară. Este înconjurată de dealurile Cireșelu (912 m), Capela (720 m), Bechiș (1.079 m), Dealul Mic și Muntele de Sare, fiind acoperită cu păduri de fagi, stejari, carpeni, ulmi, castani, brazi și mesteceni.”³

„Renumele Sovatei se datorează lacurilor Ursu (46.000 m²), Aluniș (9.000 m²), Verde (5.000 m²), Negru, Roșu, Mierlei și Șerpilor, cu ape clorurate (cu concentrație mare - de la 40 la 250 gr/litru) și sodice, prezentând fenomenul de heliotermie (vara, temperatura apei variază

¹ De jure – titlu obținut în mod drept

² În statul Palestina se poate considera că există două capitale, Ramallah în Cisiordania și Ierusalimul de est. Există o linie de demarcație ce împarte Ierusalimul între Israel și Palestina, linie recunoscută internațional.

³ <https://romania.directbooking.ro/prezentare-sovata-informatii-poze-imagini-56.aspx>

în funcție de acumularea căldurii solare în apa sărată, apa caldă fiind protejată de un strat de apă proaspătă provenită din râulețe, care nu se amestecă cu apa sărată, ci se menține la suprafață, acționând ca un izolator termic). Acest lucru face ca vara temperatura Lacului Ursu (18,4 m adâncime), cel mai mare lac heliothermal, să varieze între 10-20°C la suprafață, 30-40°C la adâncimea de 1 m și 40-60°C la adâncimea de 1,5 m.”¹

Ein Gedi

Ein Gedi (în traducere din ebraică înseamnă „Izvorul iedului”) este o oază și o rezervație naturală în Israel. Se află foarte aproape de fortăreața Masada (locul în care a fost situat orașul biblic Sodoma) și de peșterile Qumran (sediul sectei precreștine a esenienilor și locul în care au fost găsite „Manuscrisele de la Marea Moartă”). Stațiunea Ein Gedi presupune și kibbutz-ul Ein Gedi, care se află la marginea deșertului Iudeii, și se află în jurisdicția Consiliului Regional Tamar. Kibbutz-ul a fost fondat în 1953 și până la războiul din 1967 era la o distanță de ore bune de mers pe un drum neamenajat de cel mai apropiat oraș. După războiul de 6 zile, din 1967, Israelul câștigă practic Cisiordania și este pavat un drum de la Ierusalim via Ierihon pe lângă malul Mării Moarte. Kibbutz-ul care se întinde pe 10 hectare, este de fapt o grădină botanică locuită (aproximativ 600 de rezidenți), fiind considerată a 11-a minune a lumii de către National Geographic Society. Grădina Botanică deține 900 de specii de plante, nu toate fiind specifice zonei, multe dintre ele fiind aduse din toate părțile lumii.

Rezervația Ein Gedi presupune mai multe trasee care se fac într-o zonă tipică oazelor, cu peisaj foarte arid dar care alternează cu multe bazine de apă dulce săpate în piatră. În funcție de traseul străbătut poți întâlni diverse cascade, cea mai înaltă fiind „Cascada lui David”. De altfel de la numărul mare de izvoare ce și-au săpat în stâncă drumul, rezervația și-a luat numele de „Izvorul Iedului”.

Marea Moartă, resursa principală a stațiunii Ein Gedi, „este o sursă unică de apă, deosebită de oricare alta de pe fața pământului. Este cea mai joasă (-400m sub nivelul Oceanului

¹ <https://romania.directbooking.ro/prezentare-sovata-informatii-poze-imagini-56.aspx>.

Planetar) și cea mai sărată, cu o compoziție chimică deosebită. Aici se găsesc 26 de minerale, calciu, brom și potasiu, iar comparativ cu 3%, conținutul de săruri din apa de mare obișnuită, Marea Moartă conține 32% săruri și minerale, acesta fiind și motivul pentru care plutim atât de bine în apa Mării Moarte. Din aceste minerale, combinate cu uleiuri aromatice, presate la rece, nămol și alte ingrediente naturale, au fost manufacturate primele produse cosmetice și de îngrijire corporală care au făcut celebră frumusețea femeilor din Levant și Egipt.”¹

Bioclimatul zonelor

Sovata

„Stațiunea balneoclimaterică Sovata situată într-o zonă de dealuri beneficiază de un climat de depresiune, cu efecte sedative asupra organismului, aerul fiind curat și lipsit de praf. În ceea ce privește temperaturile acestea sunt moderate, verile fiind răcoroase (cu temperaturi medii de 19°C) iar iernile nu prea aspre (-3°C). Temperatura medie anuală în stațiune este de 7,7°C iar precipitațiile nu depășesc 750 mm anual.”²

„Bioclimatul sedativ, de cruțare, de care beneficiază stațiunea, deține un rol activ în ceea ce privește efectul terapeutic asupra organismului. El se caracterizează prin valori moderate ale temperaturii aerului, ale umezelii relative, ale duratei de strălucire a soarelui, ale nebulozității și precipitațiilor. De asemenea, aici întâlnim o presiune atmosferică moderată, iar viteza vântului nu este mare. Datorită acestor aspecte favorabile, sistemul nervos și cel endocrin sunt slab solicitate, organismul nefăcând eforturi pentru aclimatizare, în stațiune beneficiind de cură balneară sau de odihnă o largă categorie de persoane. La Sovata pot practica cura terapeutică sau profilactică persoane tinere sau în vârstă, cu rezerve funcționale epuizate, convalescenții, hiper-reactivii, persoanele sănătoase cu stări de surmenaj etc. în aceste cazuri, climatoterapia este forma principală de tratament, în cadrul căreia curanții beneficiază și de aeroionizarea negativă și de aerosolii vegetali, cu efect sedativ asupra organismului.”³

Ein Gedi

Oaza naturală Ein Gedi, cu tot ce înseamnă acest complex format din rezervație naturală, stațiune la Marea Moartă, kibbutz și grădină botanică în același timp, înregistrează o temperatură medie în timpul verii de 39°C, o temperatură medie în timpul iernii de 10°C, o temperatură medie anuală de 28°C și precipitații care cad cu precădere în lunile ianuarie și februarie, urmate fiind de noiembrie și decembrie dar cu mai puține averse. În luna ianuarie care deține vârful precipitațiilor în Ein Gedi nu se înregistrează valori mai mari de 26mm.

¹ <http://www.tuktuk.ro/2011/05/o-vizita-la-marea-moarta-2/>.

² <https://www.ropedia.ro/localitati/Mures/Sovata/>.

³ <http://muzeum.szovata.ro/roman/balneo.htm>.

Dacă dorești să vizitezi Ein Gedi și să te bucuri de o vreme bună cu temperaturi medii care nu scad sub 20-25°C, trebuie să vii în lunile aprilie, mai și octombrie. De ocolit sunt lunile iulie și august când temperatura este insuportabilă. Perioada cea mai secetoasă este luna mai, iunie, august, septembrie și octombrie, în timp ce luna în care cad cele mai multe precipitații este ianuarie.

Sovata (potențialul turistic)

Sovata deține o salbă de lacuri cu proprietăți unice în Europa și în lume și este principalul motiv pentru care turiștii vin aici. Lacul Ursu cu fenomenul de helioterme, apa sărată și nămolul, Lacul Negru cu nămolul sapropelic, Lacul Aluniș cu nămolul argilo-silicios, precum și lacurile Verde și Roșu cu apa sărată și nămolul sunt doar o parte din colecția Sovatei.

Afecțiunile ginecologice, degenerative, inflamatorii, reumatismale, sistemului nervos periferic, posttraumatice, neurologice, cardiovasculare precum și multe alte boli cum ar fi bolile metabolice, profesionale, infecțioase, venerice, boli ale sângelui și boli ale aparatului urinar sunt tratate în bazele de tratament din stațiune.

Bazele de tratament de la Lacul Ursu și Negru sunt cele mai importante. Ele oferă tratamente cu apă clorurosodică, împachetări cu nămol sau parafină, tratamente pentru stimularea fertilității, hidroterapie, electroterapie, fototerapie, sonoterapie, magnetoterapie, kinetoterapie, aerohioterapie și masaj medical. În 2008 Complexul Aluniș din care face parte și baza de tratament a Lacului Negru a deschis o bază de tratament și în incinta Hotelului Aluniș.

Danubius Hotels Grup¹ deține cel mai mare portofoliu de hoteluri și spa-uri din Sovata, printre ele și baza de tratament afiliată Lacului Ursu. Aici amintim Danubius Health Spa Resort Sovata, Danubius Health Spa Resort Bradet Superior și Hotelul Faget. Primul și cel mai important, cunoscut printre cei care au vizitat sau doresc să viziteze Sovata, ca „Hotelul Danubius” deși după cum am spus mai sus el are un alt nume, oferă servicii de wellness complete: piscină, jacuzzi, bazin pentru copii, kneipp cald și rece, bazin de imersie și apă sărată, 4 tipuri de saune: finlandeză, cu aburi, infrasaună și aromasaună, sală de fitness și salon de cosmetică.

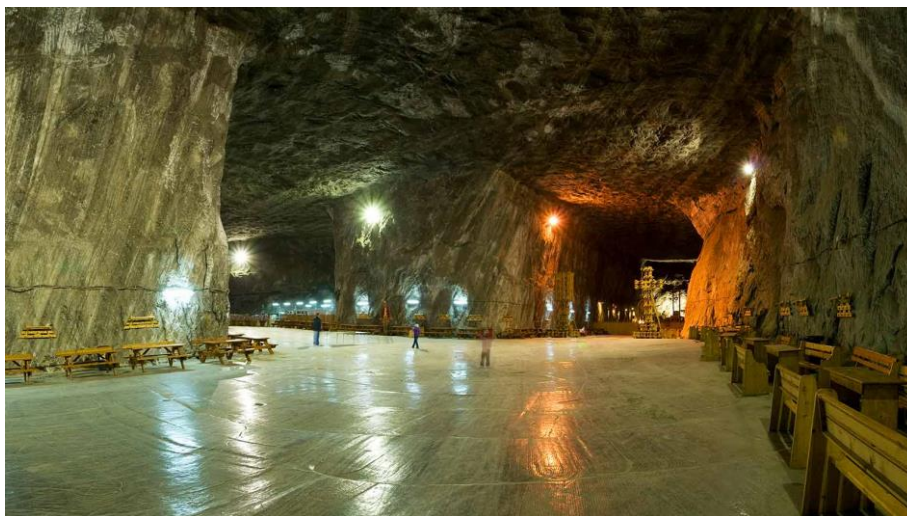
Alte trei hoteluri de foarte bună calitate din Sovata mai sunt Fabesca Boutique Hotel și Spa, un hotel foarte nou, precum și mai cunoscutele Hotel Pacsirta, Hotel Mureșul Health Spa și Hotel Szeifert.

¹ Danubius Hotels Grup sau Danubius Hotels and Spas Grup - Grupul Hotelurilor și Spa-urilor Danubius este cel mai mare grup hotelier din Ungaria cu 56 de hoteluri localizate în Ungaria, Marea Britanie, Cehia, Slovacia și România.

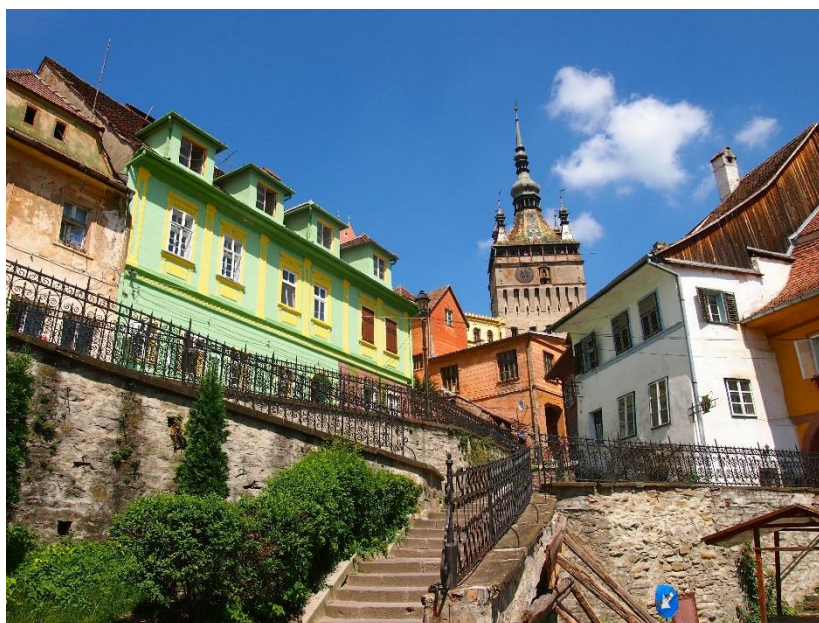

Stațiunea Sovata mai este cunoscută și pentru parcurile din jurul lacurilor, locuri de plimbare într-o atmosferă de relaxare și un aer foarte curat. Mai putem aminti încă patru lacuri existente în stațiune, puncte de atracție pentru frumusețea lor dar și a florei și faunei ce le îmbogățeste valoarea: Lacul Mierlei (cel mai tânăr din stațiune, format în 1950) și Lacul Șerpilor, două lacuri carstosaline, formate pe cale naturală, dar și Lacul Paraschiva, lac cu apă dulce, care permite existența peștilor și Lacul Tivoli, denumit și Lacul Tineretului, tot un lac cu apă dulce, însă creat artificial, bun pentru pescuit și plimbări cu barca vara, iar iarna pentru patinaj. Lângă el se întinde Parcul de Aventură Adrenalin Plus unde copiii dar și adulții pot încerca mai multe trasee de dificultăți diferite pentru cățărare.

La 5 km de Sovata, în județul Harghita, în satul Praid, se află două mari atracții pentru turiștii români și străini: Salina Praid și Ștrandul Praid. Salina este organizată în două zone ale bazei de agrement: „Orizontul 50”, care se află la 120m de suprafață, la o temperatură de 16°C, deține sistem de iluminat, wireless, televiziune, terenuri de joacă pentru copii, spații de creație și agrement, capelă ecumenică, cafenea, cinema 3D și o farmacie cu produse naturiste și „Orizontul 60”, care se află pe traseul de ieșire al bazei de agrement, unde este zona de vizitare Panorama Belvedere „Mina Iosif”, și unde se găsește și un restaurant și o cramă unde se poate face o degustare de vinuri. Cu o lungă istorie, pornind din secolul al XVII-lea cu lacurile sărate ce au adus renume Praidului, în vara anului 2014 a fost finalizată reconstrucția ștrandului sărat, acesta devenind cel mai modern ștrand sărat artificial din România. Cu sistem de recirculare și filtrare al apei, Ștrandul Praid este alimentat cu apă sărată pompată din mina „Gheorghe Doja” de la o adâncime de 150m iar efectele curative renumite aduc în fiecare an un număr imens de turiști în micuțul sat harghitean.

Între noiembrie 2010 și ianuarie 2011 a fost refăcută calea ferată îngustă Sovata – Câmpu Cetății (cale ferată ce inițial a fost inaugurată în 1912), astfel că acum este posibilă o excursie de neuitat cu mocănița (17km), și nu oriunde ci la Păstrăvăria Câmpu Cetății. Satul de iurte, safariul în Munții Gurghiului, o masă cu specific local în timpul safariului sau la capătul mocăniței, păstrăvăria frumos amenajată unde poți închiria echipamente de pescuit și să pescuiești păstrav, crap, amur, somn și caras, un restaurant cu 400 de locuri și plimbarea într-o zonă de o frumusețe răpitoare sunt cele mai frumoase momente pe care le poate trăi un turist venit în acest loc binecuvântat.

Un punct de atracție deosebit, situat la 69 km de Sovata, este Sighișoara singurul oraș-cetate locuit din Europa de Sud-Est, care datorită celor 100 de clădiri locuite, 9 turnuri de apărare încă existente și biserici, în 1999 a intrat în patrimoniul UNESCO. Piața cetății, Turnul cu ceas, Turnul fierarilor, Primăria, Biserica mănăstirii dominicane, Biserica romano-catolică, Turnul cizmarilor, Turnul croitorilor, Turnul cojocarilor, Turnul măcelarilor, Scara

acoperită a școlărilor, Biserica din deal, Turnul cositorilor și Turnul tăbăcarilor, Drumul panoramic și Festivalul medieval sunt cele mai importante atracții ale acestei perle a Transilvaniei, însă, cu siguranță mai pot fi găsite aici multe alte lucruri încărcate de istorie și pitoresc.

La 54 de km de Sovata se găsește municipiul reședință al județului Mureș, Târgu Mureș. Nu este un oraș mare, având doar 135.000 de locuitori însă, aerul medieval al clădirilor și istoria care te însoțește la fiecare pas, fac din Târgu Mureș un loc pe care trebuie să îl vizitezi neapărat dacă ești în zonă. Piața trandafirilor, foarte renumită o întâlnești în drumul tău către celelalte obiective pe care trebuie neapărat să le vezi: Cetatea Medievală, Biserica Reformată, Scara Rakoczi, Casa Banyai (Palatul Baroc), Palatul Culturii, Biblioteca Teleki-Bolyai, Platoul Cornești și Grădina Zoologică, care este a doua cea mai mare din România.

Deși Sovata se află doar la 500 de metri altitudine pe versantul sud-vestic al Munților Gurghiului, în depresiunea Praid, există o pârtie de schi amenajată – pârtia Aluniș, lungă de 1,2 km, de dificultate medie și dotată cu telescaun. Deci pe lângă Lacul Tineretului (Tivoli) unde poate fi practicat patinajul, Sovata își completează oferta și pentru anotimpul rece.

Dacă drumul tău de întoarcere acasă este pe direcția Odorheiu Secuiesc sau dacă pur și simplu știi despre ceramica Corund – Korond, atunci oprește-te la 20km de Sovata spre Odorhei și intră în lumea ceramicii renumite din această zonă. Ceramica Corund este asigurată de munca a peste 300 de familii, unde bărbații se ocupă cu crearea formelor vaselor iar femeile cu decorarea lor. Corundul mai este renumit de asemenea și pentru cioplitul lemnului și pentru țesătura manuală.

Ein Gedi (potențialul turistic)

„La circa 1 km de kibbutzul Ein Gedi se află Rezervația Naturală Ein Gedi, statut obținut în 1971. Cele 4 ape care scaldă rezervația sunt David, Arugot, Shulamit și Ein Gedi. După ce izbucnesc la suprafață din piatra calcaroasă, se revarsă în superbe cascade, însă tot atât de repede dispar în pământ, oferind anual 3 milioane de metri cubi de apă, folosită de kibbutz

pentru irigații. Rezervația are 1435 ha, diferența de nivel fiind între 423 m sub nivelul mării și 200 m deasupra nivelului mării. Dealuri, râpe, văi, două dintre ele foarte cunoscute Wadi David și Wadi Arugot, atrag turiștii pe un teren deopotrivă amenajat sau lăsat în mâna naturii, care poate fi darnică cu stâncile în care se formează bazine de apă, lăsând peisajul să sfârșie sub soarele dogoritor. Aici se află cea mai mare densitate de plante tropicale din Israel: spinul lui Hristos, salcâmi din soiurile *accacia raddiana* și *tortilis*, *moringa*, mărul de Marea Moartă, curmalul de deșert sau de Ierihon. Peste 200 de specii de păsări poposesc în rezervație primăvara și toamna în perioada migrației, completând speciile locale: graurii Tristram, vulturii cu coadă evantai, flecarii arabi, pietrarii cu creastă albă, potârnichi de nisip, ca să enumerăm o parte din fauna ornitologică a zonei. Dintre mamifere se pot găsi aici hyraxul, capra ibex, capra nubiană, damani de stâncă, leopardzi, hiene dungate, lupi, vulpi roșii și afgane. Ein Gedi este menționat în Biblie ca un loc fertil, cunoscut încă din Antichitate pentru cultivarea curmalelor, a ienupărului, mirtului și a arbuștilor cu plante aromatice. Pe teritoriul rezervației se află ruinele unui templu din perioada chalcolitică (5000-4000 î. Hr.) ridicat pe o stâncă deasupra izvorului Ein Gedi, precum și o sinagogă din epoca bizantină, care atestă locuirea permanentă a arealului în secolele VII î. Hr – VI d. Hr. În rezervație sunt șase trasee marcate cu grade de dificultate diferite, cel mai cunoscut fiind cel prin valea Wadi David care te duce direct la Cascada lui David. Frumusețea traseelor din rezervație fac din acest loc unul dintre cele mai frumoase destinații din Israel, căutat în fiecare an de turiștii ce vin în această țară.”¹

Kibbutzul Ein Gedi înseamnă pe lângă o mare grădină botanică locuită și multe alte atracții cum ar fi: Grădina de cactuși, Grădina Zoologică, Eco Parcul. În mijlocul acestora se află hotelul cu cea mai frumoasă istorie din zonă: Ein Gedi Family Apartment așa cum apare el în ofertele de turism. Cotat azi ca fabulos de către cei care l-au vizitat, acest hotel a fost fondat

¹ <http://amfostacolo.ro/impresii9.php?iid=78640&d=rezervatia-en-gedi--litoral-dead-sea>

practic de primii turiști care și-au dorit o facilitate lângă Marea Moartă, care să le ofere beneficiile nămolului și apei sărate. De la două colibe din lemn, la cele 166 de camere, în clădirile de maximum 2 etaje, spa cu 6 piscine, restaurant, o piscină mare cu apă dulce și un magazin mare destinat cosmeticelor, hotelul creat la cererea vizitatorilor este un miracol al zonei. În 2012 celebra casă de oaspeți s-a transformat în aripa noului boutique, ce deține mici apartamente, camere obișnuite și de lux și punctul central al hotelului fiind spa-ul de lux. Peste tot în hotel grădinile verzi, arbori înalți cum ar fi baobabul sau ficusul Benghalensis păstrează senzația de liniște, relaxare și intimitate, motivul pentru care acest hotel este atât de căutat. Alături de Ein Gedi Family Apartment mai găsim două hoteluri foarte bune: Ein Gedi Kibbutz Hotel și Ein Gedi Camp Lodge.

Așa cum era de așteptat pentru această zonă, Marea Moartă este principala atracție. „Marea Sărată” așa cum o numesc arabii, este de 9,6 ori mai sărată decât oceanul planetar și este alimentată de râul Iordan, graniță naturală între Israel, Cisiordania și Iordania. Turiștii vin nu numai pentru apa sărată, dar și pentru terapia unor afecțiuni respiratorii sau pentru psoriazis, fiind indicat și terapia cu nămolul din Marea Moartă.

Multe alte repere ale zonei oferă celor care vin aici o călătorie atât într-un peisaj ireal dar și incursiune în timp. Stațiunea Ein Bokek (fortăreața romană Metzad Bokek, fabrică de parfum și medicamente, Izvorul Zohar bogat în sulf), Neve Zohar (intersecția autostrăzii 31 și 90, așezarea celor ce au construit drumurile și Muzeul dedicat Mării Moarte), Masada, Ierihon, Qumran și în partea estică a mării, pe teritoriul Iordaniei, unde este peninsula Lisan,

localitățile Numeira și Bab Edh Dhra, unde se presupune că ar fi fost localitățile biblice Sodoma și Gomora.

Concluzii:

Sovata este o mare surpriză, o excepție de ținând cont de modul în care sunt administrate marea majoritate a stațiunilor din România. Este mai emancipată decât celelalte stațiuni balneoclimaterice de la noi din țară în special datorită investițiilor de capital maghiar și românesc, dar mai ales datorită oamenilor care fac totul posibil acolo. Cu un lac unic în Europa, baze de tratament ultramoderne, cu o climă blândă și posibilități de recreere multiple, Sovata poate fi considerată perla stațiunilor de tratament din România.

Situată la 1900 km de Târgu Mureș, stațiunea **Ein Gedi** de la Marea Moartă este unul dintre cele mai frumoase locuri din Israel. Cu rezervație naturală, cu grădină botanică locuită, ce a transformat-o în a 11-a minune a lumii, cu infrastructură de invidiat, într-o țară care și-a învins clima și istoria, Ein Gedi este o destinație care atrage turiști din toate colțurile lumii.

Cele două stațiuni pot fi considerate paradoxuri, dar fiecare în felul său: Sovata cu resurse imense administrată perfect în pofida trendului negativ care caracterizează multe stațiuni românești iar Ein Gedi, prin puterea și filozofia poporului evreu de a învinge natura, s-a transformat în cea mai frumoasă stațiune de la Marea Moartă.

Articolul ne arată că lucrurile nu se câștigă ușor, este nevoie de determinare, de putere de a lupta uneori cu imposibilul dar mai ales de foarte multă muncă. Rezultatul este extraordinar, cele două stațiuni devenind astfel un exemplu pentru orice încercare într-un domeniu atât de ofertant și iubitor de frumos.